

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

Н А К А З

27 листопада 2023 р. Запоріжжя

№ 150-А

Про затвердження інструкцій
з охорони праці для викладачів
кафедри «ПТБД»
НУ «Запорізька політехніка»

На виконання вимог «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 року №9 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 квітня 1998 року за №266 /2666, «Положення про організацію роботи з ОП та БЖД учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом МОН України від 26.12.2017 р., №1669, Положення – 5-ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» затвердженого наказом ректора від 18.09.2019 р., №188- А «про затвердження документації з питань ОП, БЖД»,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити інструкції з охорони праці:
  - 1.1 **Кафедра «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»**
    - Інструкція з охорони праці № 372 – ОП для викладачів кафедри «ПТБД»
    - Інструкція з охорони праці № 373 - ОП для співробітників та користувачів ПК кафедри «ПТБД»
2. Начальнику ЦПТЗОП Андрію САВЧУКУ наказ розмістити на сайті університету в розділі «Охорона праці»

Т. в.о. ректора

Валерій НАУМИК

ПОГОДЖЕНО:

Начальника відділ охорони праці

Станіслав ЄЛЬМАНОВ

2023 р.

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСВ

2023р.

УДОВЕНКО 2-25

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 372
для викладачів
кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

м. Запоріжжя

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «___»_____.2023р.

№ _____

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 372
для викладачів

кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

1. Загальні положення

1.1. Вимоги даної інструкції **обов'язкові** для викладачів університету!

1.2. Невиконання вимог інструкції розглядається як порушення виробничої, учбової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка», за що винні викладачі притягуються до дисциплінарної, адміністративної і матеріальної відповідальності в відповідності із законодавством України.

1.3. Вимоги до викладачів:

до роботи викладачами допускаються чоловіки та жінки, що мають відповідну вищу освіту;

- на робочому місці викладач проходить **первинний** інструктаж і проходить навчання з охорони праці в відповідності до «Положення №3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів освіти в НУ «Запорізька політехніка» №270-А від 31.12.21р., що діє в університеті;

- повторний інструктаж з охорони праці на робочому місці викладач повинен проходити один раз в 6 місяців;

Крім того, при необхідності, з викладачами проводяться інструктажі:

- позаплановий – за розпорядженням або наказом відділу ОП;

- **цільовий**, коли виконуються роботи, безпосередньо не зв'язані з обов'язками по спеціальності (професії).

Первинний, повторний, цільовий та позаплановий інструктажі з викладачами проводять завідувачі кафедрами. Результати проведеного інструктажу записуються в «Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці для працівників» (додаток 2 до Положення №3-ОП).

Забороняється:

- допускати на робоче місце особу, яка не має відношення до роботи (даного заняття);

- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові електронагрівальні прилади;
- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі;
- захищати проходи, проїзди і робочі місця сировиною, макулатурою, паперами, матеріалами, тарою, будь - якою продукцією.

Для забезпечення вимог пожежо- та вибухобезпеки не палити і не користуватись відкритим вогнем. Паління в університеті **заборонено** наказом Міністра освіти і науки України від 08.11.2004р. №855.

1.4. Завідувач кафедри зобов'язаний:

- ознайомити викладача з посадовими обов'язками;
- показати йому робоче місце.

1.5. Викладач зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка»;
- виконувати тільки ту роботу, яка доручена йому керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією.

1.6. Про кожний нещасний випадок (травма виробнича, аварія) потерпілий або очевидець повинні негайно повідомити свого завідувача кафедрою, а останній - ректора та відділ охорони праці.

1.7. Бути надзвичайно уважними при пересуванні як в межах університету, так і за його межами.

1.8. При озелененні робочих приміщень необхідно уникати квітів і рослин з різким запахом, не розміщувати квіти в верхній частині вікон.

1.9. Піклуватися про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за недотримання правил охорони праці.

1.10. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть, відповідальність відповідно до чинного законодавства і правил внутрішнього розпорядку.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. При відкритті приміщення перевірити справність замків та охоронної сигналізації (якщо приміщення нею обладнане) і не відкриті допоміжним персоналом.

2.2. Підготувати робоче місце до роботи, провітрити приміщення.

2.3. Перевірити:

- роботу штучного освітлення (настільну лампу, підвісні та настінні світильники) шляхом включення вимикачів;
- наявність первинних засобів пожежогасіння;

2.4. Про всі виявлені недоліки повідомити завідувача кафедрою.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

3.1. Постійно підтримувати своє робоче місце в належному стані і чистоті.

3.2. Будь - яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю, чим попередити (зменшити) вірогідність нещасного випадку. Не відволікатись сторонніми справами і розмовами та не відволікати увагу інших. Навчання проводити в приміщенні, передбаченому розкладом занять.

3.3. Всі несправності в обладнанні, системах водозабезпечення, каналізації, опалення, вентиляції, кондиціонування, необхідно усувати кваліфікованими фахівцями, які мають дозвіл на виконання відповідних робіт.

3.4. **Забороняється:**

- зберігати та пити воду чи інші напої із посуду, чистота якого викликає сумнів, або призначення яких ви не знаєте;

- працювати без належного освітлення робочого місця;

- залишати без нагляду обладнання, що працює;

- включати та виключати (крім аварійних випадків) обладнання, роботу на якому не доручена;

- користуватись в робочих приміщеннях побутовими електроприладами та електронагрівальними приладами з відкритим нагрівальними елементами.

Викладачі повинні:

- зберігати чистоту з приміщеннях;

- знати місце знаходження аптечки;

- вміти надати першу допомогу при травмах (обробка рани, перев'язування, зупинка кровотечі, накладання пов'язок при переломах та вивихах).

3.5. Припинити роботу, відключити обладнання від електромережі і довести до відома завідувача кафедри у випадках:

- відчуття дії електричного струму при доторканні до металевих частин обладнання (трубопроводів);

- припиненні подачі електроенергії, появі запаху диму та ін.; нагріванні електропроводів, електроапаратури вище норми (наявність характерного запаху перегріву).

3.6. В разі, коли працівники залучаються до роботи по переміщенню меблів чи інвентарю, (або керують такими роботами) необхідно з їх поверхні зняти предмети, які можуть впасти при переміщенні, і пам'ятати про допустимі норми підняття ваги.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Відключити всі електроспоживачі

4.2. Привести в порядок робоче місце.

4.3. Перевірити закриття вікон, кватирки, водопровідних кранів, відключити вентиляцію та освітлення.

4.4. Закрити приміщення і при необхідності здати його під охорону.

4.5. В разі виявлення недоліків повідомити про них завідувача кафедри.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку, пожежі і т.п. викладач зобов'язаний повідомити про це завідувача кафедри та відділ охорони праці за телефонами 2-25, 3-58, далі діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці:

- при аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості їх відключити, викликати робітника ремонтної служби університету за телефонами 3-37, 3-57, 3-10, 2-94, 2-04, відділ,

охорони; застосувати всі можливі заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей.

- при наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі і т.п. необхідно негайно припинити роботу і довести до відома про це завідувача кафедри та головного енергетика за телефонами 3-57, 2-04;

- при наявності ознак горіння (дим, запах гарі), знайти місце загоряння і застосувати заходи по ліквідації джерела, в разі виникнення пожежі. негайно повідомити завідувача кафедри, чергову службу університету 3-10 і діяти згідно, з «Інструкцією з пожежної безпеки». Евакуювати здобувачів освіти в безпечне місце;

- в разі нещасного випадку, постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу, повідомити про випадок завідувача кафедрою.

5.2. При виявленні запаху гару в пристроях ПК припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і доповісти завідувача кафедрою.

5.3. Покинути небезпечну зону і вжити заходи щодо попередження, подальшого розвитку аварії, знеструмити електроенергію ШЛЯХОМ вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощиті приміщення, а у випадку пожежі - і приточно-витяжну вентиляцію.

5.4. Повідомити про те, що трапилося, відділ охорони 3-10, 764-19-21, пожежно-рятувальну службу 9-101.

5.5. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт: травмування, або сам постраждалий, зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт та відділ охорони праці за телефонами 2-25, 3-58 і вжити заходи щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.6. При нещасних випадках необхідно надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей), робити штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги 9-103); при пораненні накладити стерильну пов'язку;

- при кровотечі рану закрити стерильною пов'язкою і тримати у такому стані 3- 5 хвилин; якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпити бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях забезпечити спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла.

У всіх випадках після надання першої допомоги викликати швидку допомогу 9-103; 112.

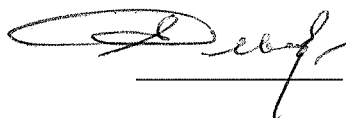
Завідувач кафедри
«Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

Алла ТКАЧЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу ОП

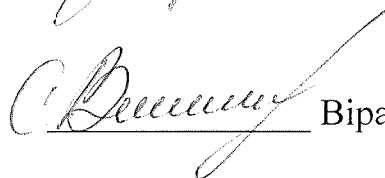
Станіслав ЄЛЬМАНОВ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан ФБАД

Віра САВЧЕНКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 373
для співробітників та користувачів ПК кафедри «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

м. Запоріжжя

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «__» ____ .2023р.

№ _____

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 343

для співробітників та користувачів ПК кафедри «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

1. Загальні положення

1.1. Особи, що працюють у якості користувача ПК, крім цієї інструкції, повинні знати:

- а) інструкцію з протипожежної безпеки;
- б) правила особистої гігієни;
- в) правила надання першої (медичної) допомоги тим хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.2. При роботі на ПК можуть виникнути такі небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- небезпечні значення напруги, що живить електроприлади, замикання якої може відбутися через тіло людини у випадку дотику до відкритих струмопровідних частин, або електроустаткування й електродротів із ушкодженою ізоляцією;

- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПК;

- рентгенівське, радіочастотне, інфрачервоне випромінювання.

1.3. Безпека користувача при експлуатації пристроїв ПК і зниження рівня впливу несприятливих умов до струмопровідних частин, здійснюється:

- а) захистом від можливого дотику до струмопровідних частин;
- б) застосуванням заземлення пристроїв ПК,
- в) раціональним розташуванням відеомоніторів відносно джерел освітленості (як штучних, так і природніх);
- г) провітрюванням приміщень і щоденного вологого прибирання приміщень
- д) навчанням працівника правилам безпечної роботи з відеотерміналом ПК;
- е) неухильним дотриманням заходів безпеки, викладених у наступних пунктах цієї інструкції.

Приміщення з ПК повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравостей між природнім світлом і екранами моніторів. Всі

оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими (напівматовими).

1.5. Найбільшу небезпеку при роботі дисплея мають низькочастотні електромагнітні поля, утворені рядковим трансформатором. Для зниження впливу електромагнітного поля необхідно:

- а) користувачу перебувати не ближче 0,5 м від екрана власного дисплея;
- б) у приміщенні із дисплеєм проводити щоденне вологе прибирання і не рідше одного разу за зміну витирати екран.

1.6. Робоче місце користувача ПК повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДСТУ 8604: 2015 «Робоче місце для виконання робіт у положенні сидючи. Загальні ергономічні вимоги»:

а) конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

б) часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні.

в) під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600 мм, по ширині - 500 мм, по глибині - 650 мм

г) на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

д) поверхня сидіння і спинки повинні бути напівм'якими із покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

1.7. Монітор ПК повинен розташовуватись на відстані не менше 1 м від стін.

1.8. На одного працюючого з ПК повинно припадати не менше 6,0 кв м площі і не менше 19,5 куб м. об'єму робочого приміщення.

1.9. Система освітлення може бути загального або локального переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла, повинне виключати попадання в очі прямого світла.

1.10. Електропостачання повинно здійснюватись через окреме розведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьох контактні.

1.11. Забороняється експлуатація ПК без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

1.12. Користувач ПК зобов'язаний:

- а) виконувати тільки ті доручення, які надані йому керівником роботи;
- б) пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони; праці і безпеки співробітників;

в) помітивши порушення інструкції іншими робітниками або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;

г) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не

захарашувати його і проходи до нього;

д) знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочому місці і вміти користуватись ними, знати місця збереження медикаментів.

1.13. Користувачу ПК забороняється:

а) виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і може призвести до нещасного випадку;

б) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;

в) працювати на несправному комп'ютері;

г) торкатися до струмопровідних частин, електричних дротів (навіть ізольованих), кабелів, клем, наступати на лежачі на підлозі переносні дроти.

1.14. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. Оглянути робоче місце. Упорядкувати робоче місце, переконавшись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПК під'єднанні до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажної схеми.

2.2. Перевірити:

- справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв;

- відсутність зламів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок;

- відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях ПК;

- відсутність вологи на елементах у всіх пристроях

2.3. Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу «Дисплей»:

- розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 - 800 мм;

- вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів;

- після вмикання дисплея відрегулювати яскравість і контрастність монітора; мерехтіння екрана не допускається;

- при наявності відблисків на екрані монітора змінити місце його розташування, або засіб освітлення приміщення.

2.4. Протерти злегка зволоженою серветкою (із бязі або марлі), клавіатуру (для зниження рівня - статичної електрики), зовнішньої поверхні екрана дисплея.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

3.1. Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220В переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПК знаходяться в положенні «виключено», а корпуси пристроїв заземлені (занулені).

3.2. Після підключення пристрою ПК до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.3. Забороняється залишати своє робоче місце без відома керівника

робіт.

3.4. Забороняється залишати ПК під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

3.5. Забороняється від'єднання/приєднання будь-яких пристроїв і кабелів ПК увімкненому в електромережу комп'ютері.

3.6. Подавати напругу на пристрої й окремі блоки ПК тільки після ретельної перевірки надійності кріплення провідників заземлення (занулення), справності кабелів і роз'ємів в мережі електроживлення.

3.7. При виявленні запаху гару в пристроях ПК негайно вимкнути апаратуру у друге не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПК.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Встановити у положення «виключено» всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2. Зробити вологе прибирання робочого місця. Витирання пилюки апаратури робити при вимкненому електроживленні.

4.3. Про всі несправності, виявлені під час роботи і про вжиті заходи щодо їх усунення, доповісти керівнику робіт.

4.4. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. При виявленні запаху гару в пристроях ПК припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і доповісти завідувача кафедрою.

5.2. Покинути небезпечну зону і вжити заходи щодо попередження, подальшого розвитку аварії, знеструмити електроенергію ШЛЯХОМ вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощиті приміщення, а у випадку пожежі - і приточно-витяжну вентиляцію.

5.3. Повідомити про те, що трапилося, відділ охорони 3-10, 764-19-21, пожежно-рятувальну службу 9-101.

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт: травмування, або сам постраждалий, зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт та відділ охорони праці за телефонами 2-25, 3-58 і вжити заходи щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5. При нещасних випадках необхідно надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей), робити штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги 9-103); при пораненні накладити стерильну пов'язку;

- при кровотечі рану закрити стерильною пов'язкою і тримати у такому стані 3- 5 хвилин; якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпити бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях забезпечити спокійне і

зручне положення ушкодженої частини тіла.

У всіх випадках після надання першої допомоги викликати швидку допомогу 9-103; 112.

Завідувач кафедри
«Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

Алла ТКАЧЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

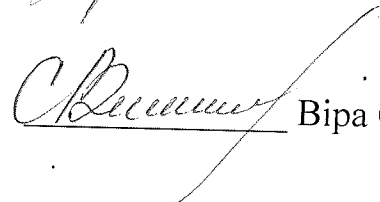
Начальник відділу ОП

Станіслав ЄЛЬМАНОВ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан ФБАД

Віра САВЧЕНКО